

טבעאדם

طبيعة إنسان

Human Nature

RECONNECTING

Pre-connecting | טבע כבית,
הקשר התרבותי של ציידים-לקטים לטבע

פרופ' נורית בירד-דוד | אוניברסיטת חיפה

Pre-connecting:

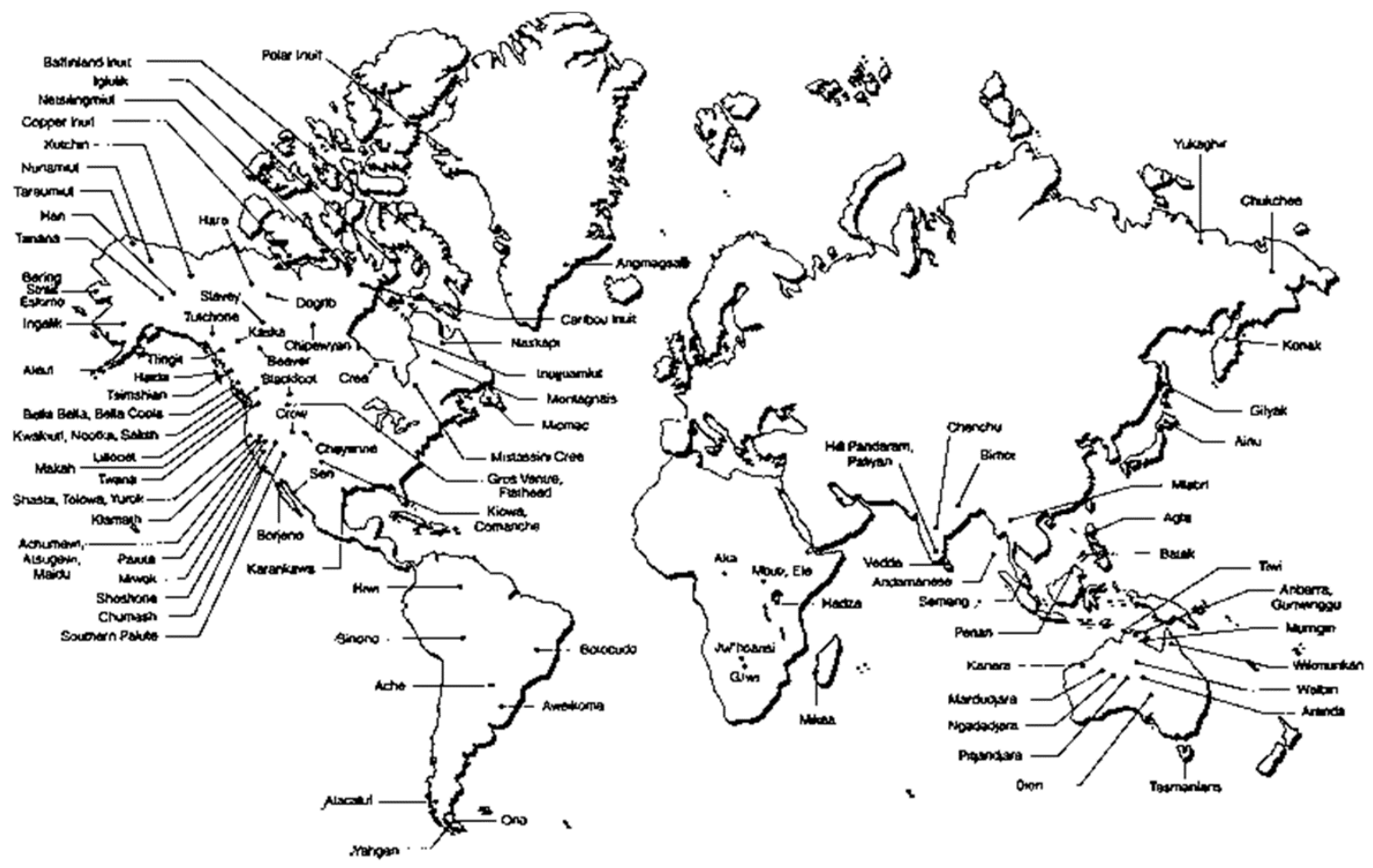
הטבע כבית, הקשר התרבותי של ציידים-
לקטים לטבע

נורית בירד-דוד

כנס רמת הנדיב 13 נובמבר 2024

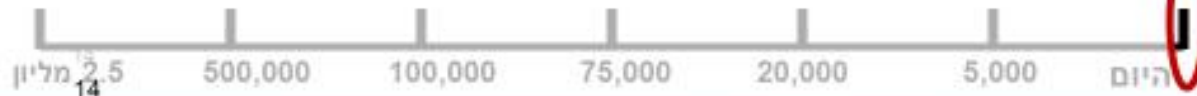

שיעור 7: שפה והקשר חברתי בחברות ציידים-לקטים מודרניים

ציידים-לקטים מודרניים

קריקטורה: מתכננים לבואם של האנתרופולוגים.
(מתוך "The Far Side" מאת גארי לארסון 1984)

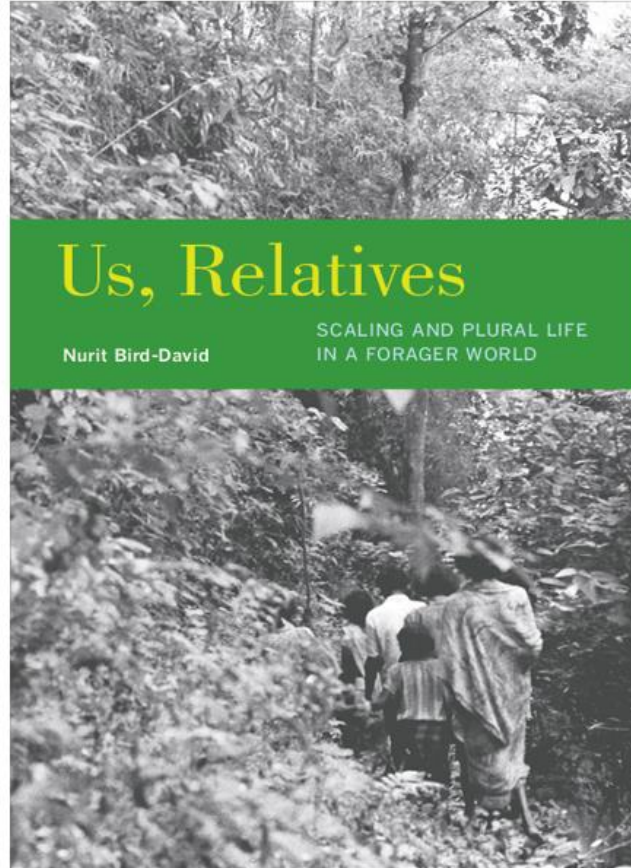
ציידים-לקטים (מודרנים, עכשוויים)

- מקיימים מסורות הקשורות בצייד-ולקט
- רואים צייד-ולקט כבסיס של זהותם ותרבותם
- שומרים על צייד-ולקט ככל הניתן כציר מרכזי בחייהם
- האנתרופולוגים החוקרים אותם מתמקדים באספקטים האלו של חייהם במסגרת השוואתית בין-תרבותית.
- הם אינם מאובנים-תרבותיים מהעבר האנושי. הם חיים בהווה
- הם לא מבודדים מהשפעות של תהליכים איזוריים וגלובליים
- אפשר לפגוש אותם, לדבר איתם ולחיות איתם כדי להכיר את תרבויותיהם - לכן מחקר אנתרופולוגי-תרבותי שלהם אפשרי!

Fieldwork Site

Us, Relatives

Nurit Bird-David

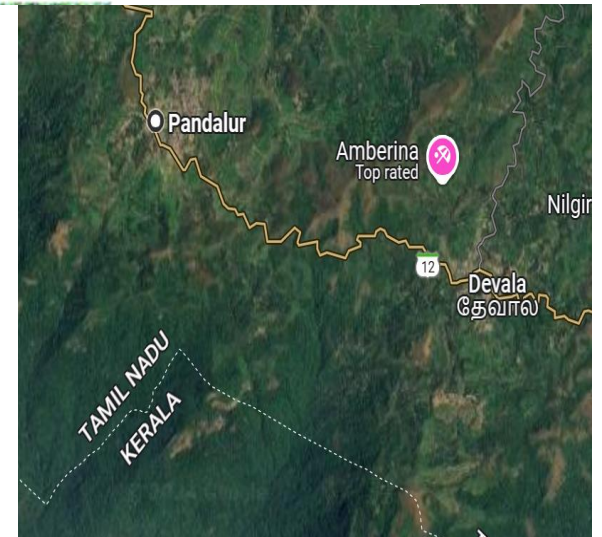
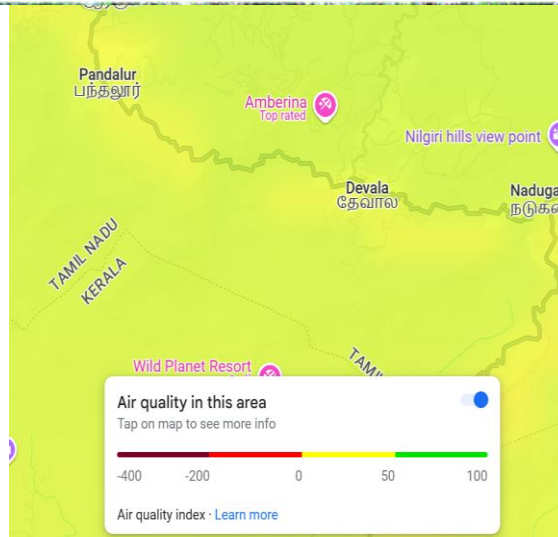
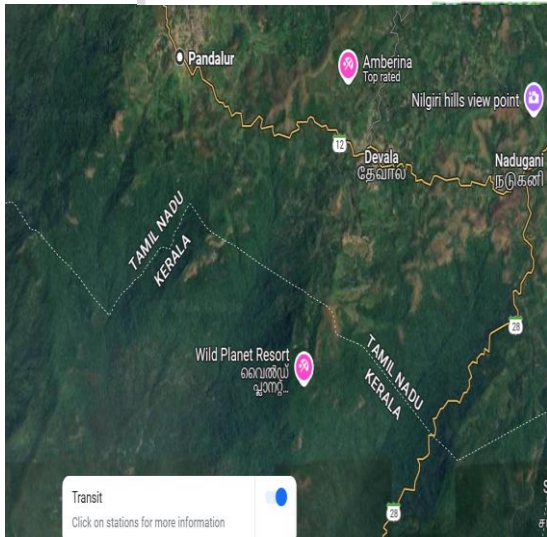
SCALING AND PLURAL LIFE
IN A FORAGER WORLD

הסתכלות אינטראקטיבית "בתוך" (למשל בבית) ומשקיפה "מעל" (למשל מפה)

צילומים נורית בירד-דוד 1978-9. מפות גוגל מפ 2-11-24.

נשלף מגוגל ב 2-11-24

Animism :

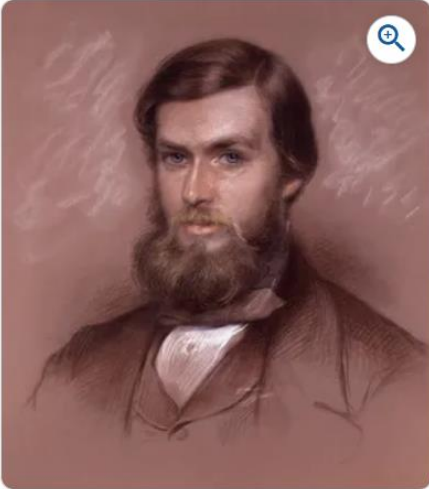

Britannica

Table of Contents

Ask the Chatbot a Question

Animism, belief in innumerable spiritual beings concerned with human affairs and capable of helping or harming human interests. Animistic beliefs were first competently surveyed by [Sir Edward Burnett Tylor](#) in his work [Primitive Culture](#) (1871), to which is owed the continued currency of the term. While none of the major

Edward Burnett Tylor Edward Burnett Tylor, detail of a chalk drawing by George Bonavia, 1860; in the National Portrai..(more)

Animism is the belief that objects, places, and creatures a possess a distinct spiritual essence. Animism perceives al things—animals, plants, rocks, rivers, weather systems, human handiwork, and in some cases words—as being animated, having agency and free will. [Wikipedia](#)

TITLE

CITED BY

YEAR

“Animism” revisited: personhood, environment, and relational epistemology

2088

1999

N Bird-David

Current anthropology 40 (S1), S67-S91

CURRENT ANTHROPOLOGY Volume 40, Supplement, February 1999
 © 1999 by The Wenner-Gren Foundation for Anthropological Research. All rights reserved 0011-3204/99/40supp-0002\$1.00

“Animism” Revisited

Personhood, Environment, and Relational Epistemology¹

by Nurit Bird-David

“Animism” is projected in the literature as simple religion and a failed epistemology, to a large extent because it has hitherto been viewed from modernist perspectives. In this paper previous theories, from classical to recent, are critiqued. An ethnographic example of a hunter-gatherer people is given to explore how animistic ideas operate within the context of social practices, with attention to local constructions of a relational personhood and to its relationship with ecological perceptions of the environment. A reformulation of their animism as a relational epistemology is offered.

NURIT BIRD-DAVID is Senior Lecturer in Social Anthropology at the University of Haifa (Mount Carmel), Haifa 31905, Israel. Born in 1951, she was educated at Hebrew University of Jerusalem (B.A., 1974) and at Cambridge University (Ph.D., 1983). She has been Research Fellow of New Hall and Smuts Visiting Fellow at Cambridge and a lecturer at Tel Aviv University. Her publications include “The Givng Environment” (CURRENT ANTHROPOLOGY 31:189–96), “Beyond ‘The Original Affluent Society’: A Culturalist Reformulation” (CURRENT ANTHROPOLOGY 33:23–47), “Hunter-Gatherers’ Kinship Organization: Implicit Roles and Rules,” in *Intelligence and Interaction*, edited by E. Goody (Cambridge: Cambridge University Press, 1993), and “Economic: A Cultural-Economic Perspective” (*International Social Science Journal* 15:463–75). The present paper was submitted 9 ix 97 and accepted 5 xii 97; the final version reached the Editor’s office 16 i 98.

1. I am indebted to Ingrid Jordt for her penetrating insights and commentary. I thank Tim Ingold for instructive comments, some of which will await follow-up work. I acknowledge with pleasure comments on earlier drafts generously offered by Kalman Applbaum, Debbie Bernstein, Eva Ilowz, Steve Kaplan, Yoram Carmeli, Nira Reiss, and Zvi Sobel.

Wherever there are Nayaka, there are also devaru, for Nayaka want to have them and always find them.

KARIVYEN

The concept of animism, which E. B. Tylor developed in his 1871 masterwork *Primitive Culture*, is one of anthropology’s earliest concepts, if not the first.² The intellectual genealogy of central debates in the field goes back to it. Anthropology textbooks continue to introduce it as a basic notion, for example, as “the belief that inside ordinary visible, tangible bodies there is normally invisible, normally intangible being: the soul. . . each culture [having] its own distinctive animistic beings and its own specific elaboration of the soul concept” (Harris 1983:186). Encyclopedias of anthropology commonly present it, for instance, as “religious beliefs involving the attribution of life or divinity to such natural phenomena as trees, thunder, or celestial bodies” (Hunter and Whitten 1976:12). The notion is widely employed within the general language of ethnology (e.g., Sahlin 1972:166, 180; Gudeman 1986:44; Descola 1996:88) and has become important in other academic disciplines as well, especially in studies of religion (as belief in spirit-beings) and in developmental psychology (referring to children’s tendency to consider things as living and conscious). Moreover, the word has become a part of the general English vocabulary and is used in everyday conversations and in the popular media. It appears in many dictionaries, including such elementary ones as the compact school and office edition of *Webster’s New World Dictionary* (1989), which defines it as “the belief that all life is produced by a spiritual force, or that all natural phenomena have souls.” It is found in mainstream compendia such as the *Dictionary of the Social Sciences* (Gould and Kolb 1965), which sums it up as “the belief in the existence of a separable soul-entity, potentially distinct and apart from any concrete embodiment in a living individual or material organism.” The term is presented in dictionaries of the occult: the *Encyclopedia of Ghosts and Spirits* (Guilei 1992), for example, defines it as “the system of beliefs about souls and spirits typically found in tribal societies,” and the *Dictionary of Mysticism and the Occult* (Drury 1985) defines it as “the belief, common among many pre-literate societies, that trees, mountains, rivers and other natural formations possess an animating power or spirit.”

Amazingly, the century-old Tylorian concept appears in all these diverse sources (popular and academic, general and specific) revised little if at all. Animism, a 19th-century representation of an ethnographically researchable practice particularly conspicuous among indigenous peoples but by no means limited to them, is depicted as an “object” in-the-world. The survival of the Tylorian representation is enigmatic be-

2. Primitive culture led Tylor to an appointment as Reader in Anthropology in Oxford University, the first such position in the academic world [Precis 1987:131].

Elephant in a lush green field

“the snake likes to live in termite mounds and often when he comes out the mongoose comes, catches the snake and eats it.”

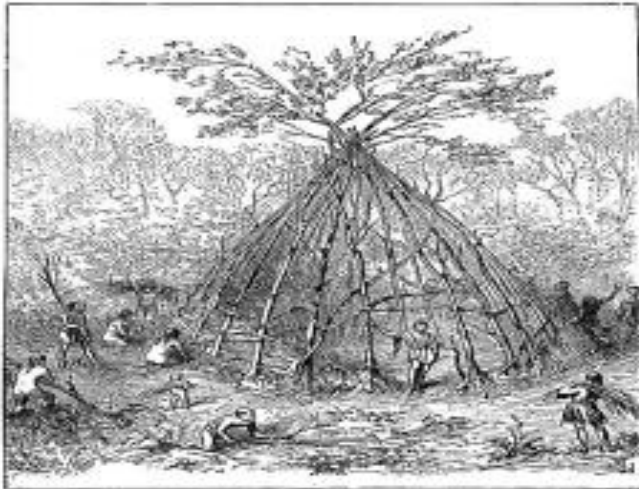

- אפשר אם כן לאמר כסיכום חלקי:
- ציידים-לקטים מתמקדים באינטראקציות ויחסים עם כל אלו שאיתם הם חולקים את הטבע הסובב, וזאת במטרה ללמוד ולישם את אופן האינטראקציה איתם התורם לחיים משותפים טובים ביער.
- נחדד, הם אינם מאנישים את נאמר כל הפילים באשר הם, כמין גינרי, אלא את הפילים שחיים בסביבתם שאיתם הם נפגשים, והם למדו ולומדים את אופן האינטראקציה המיטיב עם הפילים האלו.
- הם אינם מתמקדים בסיווג של ישויות בטבע למינים ובדמיון בין בני אותו מין בהשוואה לאחרים. הם מתמקדים באינטראקציות ויחסים בין פרטים שונים, מכל המינים.
- נחדד: ניקה מבחין בין פיל ואדם כפרטים שונים, אך מעמיק במה מאפיין את הקשר ביניהם ולא במשותף לאדם עם בני אדם אחרים בניגוד למשותף בין הפיל ופילים אחרים.
- זה עניין של הסללת תשומת הלב לקשר בין שונים במקום השוני בין קבוצות דומים.

- אנימיזם של ציידים-לקטים אם כך
- אינו תפיסת מציאות המייחסת תכונות כמו רוח, רצון וכוונה למינים שונים ולא רק לבני אדם.
- הוא דרך התבוננות, לימוד והבנה של הטבע הסובב כולל במונחים של רצון, כוונה ופעולה של ה"נפגשים" המאפשרים להבין את הדינמיקה של המפגש ביניהם.
- את האנימיזם הזה, שהוא אופן הכרה משוכלל של המציאות מתוך ועבור קיום יחסים, תארתי כ relational epistemology

1978-9: Nayaka dwellings

The first hut, as depicted by Viollet-le-Duc (1875)

Smithsonian's Human Origins - Smithsonian Instit...
Terra Amata Shelter | The Smithsonian ...

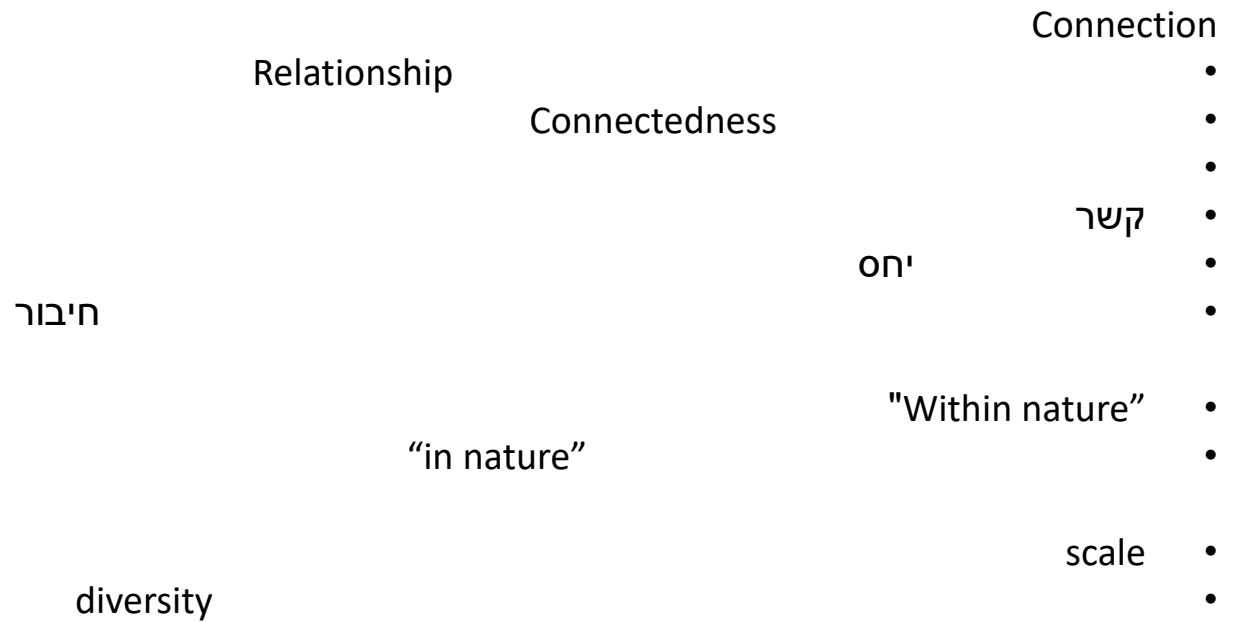
2000's dwellings; photos by Noa Lavi

Miles Richardson. 2023. Reconnection: Fixing our broken relationship with nature

תודה!

